

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT MAGASIN

SOLNEDGÅNG PÅ MÄLAREN. — AMATÖRFOTO. A. SÖDERBLOM, ESKILSTUNA.

18:DE ÅRG.

DEN 8 OKTOBER 1916

N:o 2

ALBERT LILIENBERG.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den 21—23 september hölls i Stockholm för första gången en allmän svensk bostadskongress, Bland de föredrag, som där höllas, tilldrog sig stadsingenjör Albert Lilienbergs ett alldeles särskildt intresse. Sedan tio år tillbaka intager denne också ett bland de alla främsta rummen bland Nordens stad-byggare.

Albert Lilienberg är född i Ronneby den 15 oktober 1879, son till den framstående politikern och juristen, häradshövding Albert Alexander Lilienberg och hans maka i andra giftet Tekla Wiklund. Efter att år 1898 ha aflagt mogenhetsexamen vid Karlskrona högre allmänna läroverk beslöt han sig för att ägna sig åt ingenjörens bana och blef 1899 efter att ett halft års tid ha praktiserat vid järnvägsbygge elev vid Tekniska högskolan, hvars väg- och vattenbyggnadsafdelning han genomgick. Redan under sitt första elevår hade han emellertid fått klart för sig, att han ville söka sin lifsgärning i arbetet på förbättrandet af städernas bostadsförhållanden och efter att våren 1903 ha utexaminerats sökte han anställning under ett års tid hos arkitekten Per Hallman, vårt lands på den tiden obehindradt främste stadsplanearkitekt. Samtidigt bedref han omfattande litteraturstudier rörande alla frågor, tillhörande stadsplanering och tomtpolitik. Härunder blef den insikten allt klarare för honom, att fem- och sexvåningshusen, hvilka då voro på väg att alldeles taga öfverhanden, voro en olycka för den moderna staden, och svor en Hannibalsed att evigt motarbeta dem.

Redan vid denna tid möter man den unge ingenjörens penna i prässen: I an offentliggjorde en serie artiklar i Svenska Dagbladet om Sveavägens genomrytande och om rådhusets förläggning, som nog tilldrogo sig uppmärksamhet, men dock icke lyckades vinna det gehör de förtjänat. År 1904 deltog han äfven i den då utlysta stora hamnplanetäfilingen i Göteborg och rönnte utmärkelsen se sitt förslag inköpt.

Allt sedan dess har han med stort intresse följt och stundom äfven deltagit i de lifliga striderna om hamnens utveckling i denna vårt lands främsta sjöfartsstad, hvarvid han strängt fasthållit vid principen att hamnen skall ligga på samma sida af älfven som den gamla staden. Äfven i de flesta senare hamnplanetäfilingar i Skandinavien har han deltagit med klar insikt om det nära sambandet mellan stads- och hamnplaner.

Redan 1903 hade Lilienberg varit i tillfälle företaga en utländsk studieresa till Tyskland. Följande år sökte och erhöil han ett resestipendium af kommerskollegium, som satte honom i stånd att i nio månader studera stadsplaner och bostadsförhållanden i Amerika. Särskildt befruktande för honom blef studiet af Philadelphia, världens största egnahemsstad. Betydelsen af ett rationellt ordnande af sport-, lek- och badtillfällen blef här i föregångslandet lefvandegjort för tjugofemåring.

På hösten år 1905 återkommen till Sverige tjänstgjorde han därefter ett halfår vid Tekniska skolan i Norrköping, hvarefter han deltog i arbetet på stadsplaner i Halmstad och Malmö.

Därjämte ägnade han sig åt privata arbeten. Det var nu han för sitt projekt vid stadsplanetäfilingen för Helsingborg (1906) valde det motto: *Allom härd och skönhet*, som kort och koncist uttrycker själfva kärnan i hans stadsbyggaresåskådning.

Följande år erhöil Lilienberg anställning som

förste stadsingenjör i Göteborg, där han allt sedan dess haft sin verksamhet förlagd. Många och förtäfliga äro de stadsplaner han där utarbetat, många de stadsplanetäfilingar utom denna stad, i hvilka han — ej sällan under samarbete med sin likaledes stadsplaneintresserade hustru — utgått som segrare eller åtminstone prisbelönt. Hvilka principer är det då han bringat i tillämpning?

Först och främst bekämpar han det gamla slentrianmässiga systemet med hopträngd byggnadsätt, mörka gårdar, norrlägenheter och hyreskasärner. I dess ställe arbetar han för rymliga gårdar, soliga lägenheter med genomlutning, låga hustyper och egna hem för alla samhällsklasser. Vidare söker han åstadkomma ett naturligt och lämpligt utnyttjande af terrängen — icke minst häri är han en mästare — goda trafikförhållanden och samfärdsleder, vidsträckt härd och hvar å det bebyggda området insprängda parker och lekplatser och därmed stadens förskönande i det hela.

Stadsingenjör Lilienberg har ofta i tal och skrift betonat den mångfald af fordringar och problem, som ligga till grund för det moderna stadsplanearbetet. "Att göra en god stadsplan är först i sista hand en estetisk fråga." Men därför att den är en sistahandsfråga är den icke mindre betydelsefull. Ty, som Lilienberg en gång i en ämbetskrivelse framhållit, gatans konst är den konst, som dagligen når oss alla.

Det är ett oerhördt omfattande arbete Lilienberg utfört under sin stadsingenjörstid i Göteborg. De af honom utarbetade stadsplaner, som där redan vunnit fastställelse, äro tillräckliga att rymma en folkmängd på nära etthundratusen inv., och härtill komma minst lika omfattande, som ligga färdigutarbetade. För stora delar af den äldre staden har stadsplanen omarbetats. Hans deltagande i in- och utländska stadsplanetäfilingar har icke blott utomordentligt vidgat hans erfarenhet, utan äfven gifvit hans namn internationell berömmelse. Nu senast har Bergen anlitat honom för utarbetande af slutgiltig stadsplan för de stadsdelar, som härjades vid den stora våldelden i januari. Bland andra större täfilingar, i hvilka han deltagit, må nämnas den för Chicago, ur hvilken han utgick som en af pristagarne.

Albert Lilienbergs intressen inskränka sig emellertid icke till hans specialfack. Tvärtom gäller om honom, att intet särskilt är honom främmande. Kanske har man häri att söka förklaringen till, att hans stadsplanekonst städe är så tidsenlig. För öfrigt utmärker han sig för en liflig och målände framställningskonst både i tal och skrift och som föreläsare är han sällsynt medryckande.

Hvad som särskildt framkallade uppmärksamhet i hans föredrag i Stockholm var hans djärva påpekande midt under bostadsbristens dagar af det egentligen själfklara förhållandet, att de mindre bemedlades bostadsfråga inga'unda är löst med anskaffande af enrumslägenheter. För att familjelivet skall utvecklas i trefnad och lycka, går det ej an att ge sig till tåls, för än 2 å 3-rums-lägenheter stå alla familjer till buds, som hafva barn. I närvarande stund kan detta mål te sig opphinneligt, men det är icke dess mindre nödvändigt. Stadsplanekonstnärer sådana som Albert Lilienberg skola veta att inpränta det i människornas medvetande och äfven att skapa de ytre tekniska betingelserna därför. Det är mänsklighetens högsta goda på jorden, det är *hemmen* det gäller.

Foto. Wibom &h, Kristinehamn

Klädh: Kem. A.-B. Bengt Silfverqvist, Sömn—Gbg.

FRÅN DEN KUNGLIGA JAGTEN: KONUNGEN HÄLSAS UNDER UPPEHÅLL I KRISTINEHAMN AF STADENS MYNDIGHETER, FÖRETRÄDDA AF BORGMASTAREN NORDENFELDT, OCH DESS BEFOLKNING. Text. å sid 23.

Den 1 oktober ägde den högtidliga invigningen rum af *Sällskapet Barnavårds* i Stockholm stora nybyggnad på krönet af Stadshagehöjden på yttersta Kungsholmen. Prinsessan Ingeborg har ägnat varmt personligt intresse åt Barnavårds verksamhet och tagit liflig del i den stora nybyggnadsfråga som nu vunnit sin vackra och tillfredsställande lösning.

endet af ett dylikt resultat rikliga pänningmedel af nöden, och om förvärfvandet af intresserade gynnare af det i hög grad uppmuntransvärda företaget och anskaffandet af erforderliga bidrag har sällskapetets öfverläkare, dr Arthur Fürstenberg och hans maka, fru Elsa Fürstenberg, inlagt en stor och erkännansvärd förtjänst. Och denna förhöjes ytterligare af den personliga insats den förre som läkare och den senare inom administrationen och båda inom byggnadskommittéen gjort.

Såsom allom bekant, är för uppnå-

Manuskript,

hvilka icke antagas till införande, återställas till afsändaren endast om returporto bifogats vid insändandet.

H. S. D.: STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Klädh: Kem. A.-B. Bengt Silfverqvist, Sömn—Gbg.

SÄLLSKAPET BARNAVÅRDS NYBYGGNAD INVIGD DEN 1 OKT.

De infällda porvätten:

D:R A. FÜRSTENBERG. Sällskapet Barnavårds öfverläkare.

FRU ELSA FÜRSTENBERG jemte sin make en af Barnavårds mäst nitiska befrämjare.

DEN KUNGLIGA JAGTEN.

FYRA BILDER
FRÅN JAGTEN I
KUNGSSKO-
GENS KRONO-
PARK.

T. v.: Konungen far
till jagtplatsen.

Därunder: Lunch.
Midt emot konun-
gen Prins Vil-
helm.

Nederst t. v.: Kungs-
skogens skolbarn
hylla sin konung.

I medaljongen: En ogement
soig historia. — Nederst
t. h: FRÅN SOFIERO.
Kronprinsessan Margareta och
prinsessan Ingrid. En nytagen
fotografi.

Foto Wiborgh, Kristinehamn

Foto Bohm, Malmö.

Text å sid. 19.

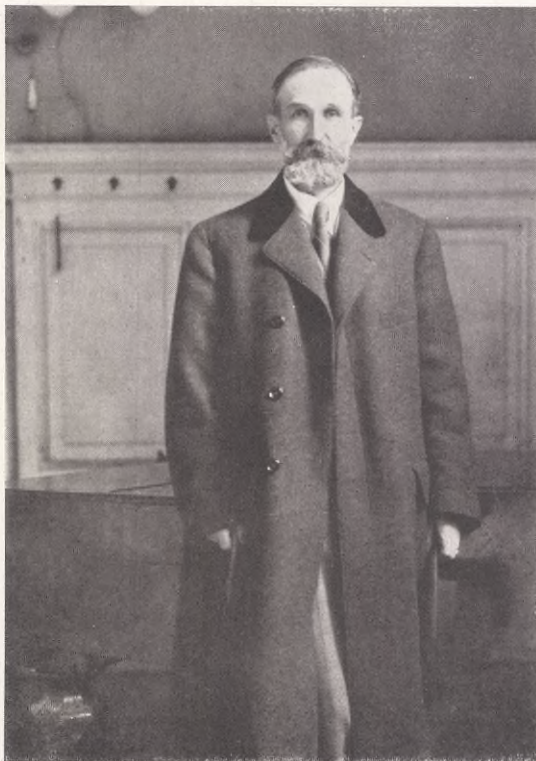
Ledamoten af Svenska akademien, författaren dr *Per Hallström* fyllde den 29 sept. 50 år.

Den diktens domän Per Hallström nu när lifskurvan nått halfsekeldagens solbelysta höjd öfverblickar som sin andes egendom omspanner vida områden med en sällsynt rik och skiftande natur, ljusa leende nejder där lifvet skalkas eller glider bort i romantiska drömmar, karga teger där arbetet går i hård och brådskande takt, dystra vildmarkssnår där svärmodet dväljes och lifsfientliga krafter i lönn spinna sina ränker, exotiska solomflutna trakter där lifvet slår ut i blommande färgstark prakt. I själfva verket omspanner Per Hallströms diktning alla tonarter. Han är romantikern, realisten, den mystiske drömmaren, den sökande grubblaren, den gäckande satirikern, den stridbare kritikern. Det enkla och hvardagliga har i honom en hängifven skildrare lika väl som det sällsamma och fantastiska, det egenartade och färgglödande. Den karga verkligheten lockar honom på samma gång som han trår till sagans trolska värld, han söker sina gestalter bland skarorna nere i djupet och bland de af lyckan utvalde på maktens högsta tinnar. Lika skiftande som ämnesvalet lika skiftande är den dräkt hans diktning ikläder sig, den lätta skälmskheten, den saftiga humorn, den uddiga kvickheten, det tunga all-

DEN 29 SEPTEMBER
FYLLE PER HALLSTRÖM 50 ÅR.

I allra främsta ledet af svenska, samtida skrifställare, har hans författarverksamhet förut krönts med medlemskap af De Arton och helt nyligen, med den filosofiska hedersdoktorskransen vid Göteborgs Högskolas 25-årsjubileum.

HENRI RABAUD, KOMPOSITÖR TILL "MAROUF", den med nästan exemplös framgång under senaste tid å K. T.atern i Stockholm framförd operan, har i dagarne såsom dirigent själf ledt dess återuppförande där. H. S. D. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

varet. Ehuru ju Per Hallströms alstring innesluter nästan alla arter af diktkonst, poesi, romaner, dramatik, noveller, är han för den svenska allmänheten framför allt känd som novellisten den där skänkt en rik skatt af det bästa som på detta område faller under svensk domvärjo.

*

Operan "*Marouf*", hvilken inemot ett halft hundratal gånger under oförminskadt intresse från publikens sida framförts på Kungl. Teatern i Stockholm, dirigerades vid en den 25 sept. gifven repris af

sin kompositör — förutvarande kapellmästaren vid Stora operan i Paris mr *Henri Rabaud*, hvilken på inbjudan af operastyrelsen under någon tid gästathufvudstaden. Kompositören-dirigenten hylades därvid varmt af den fulltaliga publiken såväl vid inträdet som efter operans slut. Till sist visade sig mr Rabaud på scenen och mottog här under touche af orkestern och publikens ovationer en lagerkrans af operastyrelsen.

*

Till bild å sid. 30.

Posttjänstemännens förenings tolfte allmänna möte, förlagdt till Södertälge, öppnades den 14 sept. Under de tre dagar, mötet omfattade, behandlades ett flertal frågor, stående i samband med det postala arbetet, hvarförutom lifliga öfverläggningar förekommo öfver framlagda förslag, afseende förbättring af kårens ställning, såsom ny lönestat, kristidshjälpm. m.

SVENSKA KAMERAGLIMTAR.

FRÅN BARNENS
FEST Å IDROTTS-
PLATSEN I MAL-
MÖ DEN 24 SEPT.
TILL FÖRMÅN
FÖR BARN OCH
GAMLAS VÅL.

Foto. Ohm, Malmö.

Svamputställningen i Malmö, hvilken på anmodan af Malmöhus läns hushållningssällskap ordnats af vår främste expert på området *redaktör Wald. Bülow* med sakkunnigt biträde af bl. a. amanuens H. Granvik öppnades den 22 sept. Expositionen, hvilken betecknas som den hittills största i vårt land, omfattade omkring 200 olika arter i rikhaltiga och synnerligen vackra kollektioner. De utställda svamparne demonstrerades för den besökande allmänheten af red. Bülow.

I samband med expositionen voro kurser i svamp tillagning anordnade.

*

En säregen och i det goda humörets tecken utspelad fotbollsmatch gick den 24 sept. af stapeln i Tierp, i det att vid nämnda tillfälle ett Old Boyslag i offentlig täflan mötte ett kvinnligt fotbollslag. Medlemmarne af det sistnämnda tillhörde samtliga, såsom vår bild visar, en mycket ung årsklass. Kraftmätningen, hvilken slutade med 4 mål mot 2 till de manliga spelarnes favör, hade omkring 900 intresserade åskådare. Det bör kanske tilläggas, att matchen hade utom ett roande äfven ett synnerligen godt syfte, i det behållningen anslagits till välgörande ändamål.

DEN STORA SVAMPUTSTÄLLNINGEN I MALMÖ OCH DESS ANORDNARE, REDAKTÖR W. BÜLOW OCH AMANUENS H. GRANVIK. — Foto Ohm, Malmö.

Anatörf to. A. Willman, Tierp

Klubb: Rimgt Ålbergsskolan

"YOUNG GIRLS" OCH "OLD BOYS" I FOTBOLLSKAMP I TIERP.

NYINVIGDT TEMPEL I SUNDSVALL.

Betlehemskyrkan i Sundsvall, därvarande brödräfsamlings nya tempel, har i dagarne högtidligen invigts. Byggnaden, hvilken utom gudstjänstlokal med plats för ett tusental personer inrymmer äfven bostadslägenhet för församlingens predikant m. m. har i uppförande dragit en kostnad af 150,000 kr., insamlade på frivillighetens väg.

Foto. Kihlbaum, Sundsvall.

Ritningarne till kyrkan hafva uppgjorts af stadsarkitekt N. J. Källander i Sundsvall

BETLEHEMSKYRKAN I SUNDSVALL, NYINVIGD I DESSA DAGAR.

Till bild å sid. 19.

Kungliga ulgjagter hafva den 26—28 sept. ägt rum i Kungsskogens kronopark i Värmland samt å Hunneberg i Västergötland. Konungen och prins Vilhelm med

jaktsällskap anlände tidigt på morgonen den 26 september till Kristinehamn, därifrån färden efter några timmar fortsattes till Kungsskogen, där jagten, gynnad af det härligaste väder, omedelbart tog sin början under ledning af höfjägmästare v. Eckermann.

Efter att hafva tillbringat natten i Kristinehamn afreste det kung-

Såväl vid Kristinehamn som vid jaktplatserna hade vidtomfattande anordningar gjorts för att celebrera det kungliga besöket.

Foto. Lindhe, Lidköping

Kilohel Bengt Sjöberg

ETT RIKLIGEN VÄLSIGNADT ÄKTENSKAP. August Ardié med sin hustru och deras 15 barn i ålder mellan 28 och 3 år. Mannen innehar eget-hem under egendomen Hålltorp där han arbetar. En af döttrarne följde med "Stockholm" å dess senaste Amerikaresa.

En fasansfull brandolycka, därvid fyra människolif under de mästuppskakande omständigheter kvalfullt gingo till spillo, inträffade den 25 sept. i Karlsborg. I en därstädes belägen villa, bebodd af kapten C. G. K. Killander med familj, skulle på morgonen nämnda dag kokerskan göra upp eld i köksspisen samt slog för att underlätta antändningen fotogen öfver veden. Den eldfångda vätskan blossade emellertid upp med explosionsartad våldsamt och de frambrytande lågorna antände kokerskans kläder. Den olyckliga förlorade härvid fullständigt besinningen och störtade med kläderna i låga samt medtagande fotogenkannen, hvars uttrinnande innehåll gaf ytterligare spridning åt elden, genom vänningen in i sängkammaren i hopp att här finna hjälp. Kapten Killander skyndade henne äfven behiärtadt till undsättning, sökande att slita af henne de brinnande klädespläggen. Under tiden ilade fru Killander in i barnkammaren för att bringa familjens här varande tre minderåriga barn hjälp. Med två af barnen sökte hon komma ut ur den brinnande byggnaden, men torde, förlamad af den kväfvande röken, hafva saknat kraft att öppna den stängda förstugudörren, innanför hvilken hennes och barn-

3. BARNSKÖTERSKAN, HULDA ANDERSON, som räddade det minsta barnet och sig själf.

1. KAPTEN C. G. KILLANDERS MAK, FRU EBBA KILLANDER, MED SONEN CARL FREDRIK, båda jämte dottern Brita och jungfrun Frida Aronson omkomna under eldsvåda i den af familjen bebodda villan i Karlsborg.
2. BRITA OCH CARL FREDRIK, BÅDA OMKOMNA, SAMT, MELLAN DEM, ELSA KILLANDER, RÄDDAD.
Foto. BYQVIST, Karlsborg.

nens förkolnade lik sedan påträffades. Det tredje barnet, en liten flicka, räddades af barnjungfrun, hvilken med den lilla på armen hoppade ut genom ett fönster. Under tiden hade kapten Killander, ohyggligt bränd å händer och ansikte under sina ansträngningar att rädda den i lågor stående kokerskan sett sig nödsakad att inför den omhvärfvande elden lämna den räddningslöst förlorade åt hennes hemiska öde för att i sista ögonblicket söka sin egen räddning genom ett språng ut genom ett fönster. Utkommen erhöill han af barnjungfrun meddelande, att hon räddat den minsta flickan och att fru Killander tagit hand om de båda äldre så att de nu voro i säkerhet allesamman. I tro att så verkligen var förhållandet begaf sig kapten K. bort för att få sina svåra brännskador omsedda men nåddes af olycksbudet, att ingen sett till hans hustru och de två äldsta barnen samt skyndade tillbaka till brandstället, där dock nu elden fullbordat sitt verk. En tredje tjänarinna som hade sin sofplats i öfra vänningen lyckades i sista stund rusa ned för trappan och ut i det fria. Den fruktansvärda händelsen har i det samhälle, där den timat, väckt skräckfylld sorg liksom underättelsen om densamma öfver

4. HJÄLPJUNGFURUN GUNHILD AHLBERG, som i sista stund blef räddad.

SKJUTOLYCKAN I BODEN.

Fotos Sjöberg, Karlsborg.

KAPTEN

C. G. KILLANDER,

genom eldsvådan i Karlsborg beröfvad maka och två barn samt själf under räddningsarbetet svårt brännskadad och senare transporterad till Söhlgranska sjukhuset i Göteborg.

DEN NEDBRUNNA VILLAN, SOM BEBODDES AF FAMILJEN KILLANDER OCH FÖRUT VAR BARNHEMMET PÅ KARLSBORG. I sig själf nu ohygglig, hade denna eldsolycka, det måste man säga sig, kräft kanske ännu flera offer därest den påtagligen särskildt eldsvådliga villabyggnaden vid tillfället i fråga fortfarande varit barnhem. Kanske ett Gif-akt för liknande institutioner i landet.

hela vårt land mottagits med den djupaste medkänsla.

*

Fru Ebba Killander var född år 1878 och dotter till godsägare Johansson på Munkatorp i närheten af Skara. De båda omkomna barnen, Brita och Karl Fredrik, voro resp. tio och fem år. Den omkomna tjänarinnan Frida Aronsson var bördig från Skaratrakten och 21 år gammal.

Kapten Killander vårdas å sjukhus för sina brännskador, hvilka ehuru af svårartad beskaffenhet, dock ej innebära fara för lifvet.

Till de olyckor under militäröfningar, hvilka den senaste tiden inrapporterats från olika delar af vårt land, är att anteckna ännu en, hvilken, djupt beklagligt genom det dödsoffer den kräft, är af särskildt uppskakande innebörd, i det att, efter allt att döma, till grund för densamma ligger en förbrytelse af den mest afskyvärda och förnedrande art — en lönnmordskomplot.

Illzärningen begicks den 20 sept under skjutöfningar med Bodens trupper i närheten af Persön i Neder-Luleå. Vid öfningen användes endast lös ammunition, men plötsligt smäl ett skarpt skott, och, träffad af en kula i bakhufvudet, störtade löjtnant H. S. M. Bendrik död till marken. En rapportkarl sårades af samma kula, men dock endast lättare. Vid den omedelbart anställda undersökningen konstaterades, att den dödade kulan afskiutits af 11:te kom-

Foto Harnesk. Boden. "Löjtnant Bengt Sjöberg".

LÖJTNANT H. S. BENDRIK, omkommen under skjutöfningar vid Neder Luleå och under omständigheter i riktning af en afskyvärd förbrytelse.

paniet och från en glänta, där en grupp på fem man haft sin plats. I närheten af detta ställe påträffades utkastade patronhylsor efter icke mindre än 15 skarpa skott. Att en olyckshändelse skulle föreligga är uteslutet enär den noggrannaste kontroll utfövs öfver att till öfningen endast lös ammunition utlämnats. Vid de ifrågakvarande trupperna har en omfattande syndikalistisk propaganda bedrifvits och antagandet att den begångna lömska förbrytelsen leder sitt ursprung därifrån är allmänt.

Löjtnant Bendrik, som vid sitt frånfälle var 27 år gammal, inträdde i krigstjänst år 1910 samt utexaminerades två år senare från krigsskolan vid Karlberg.

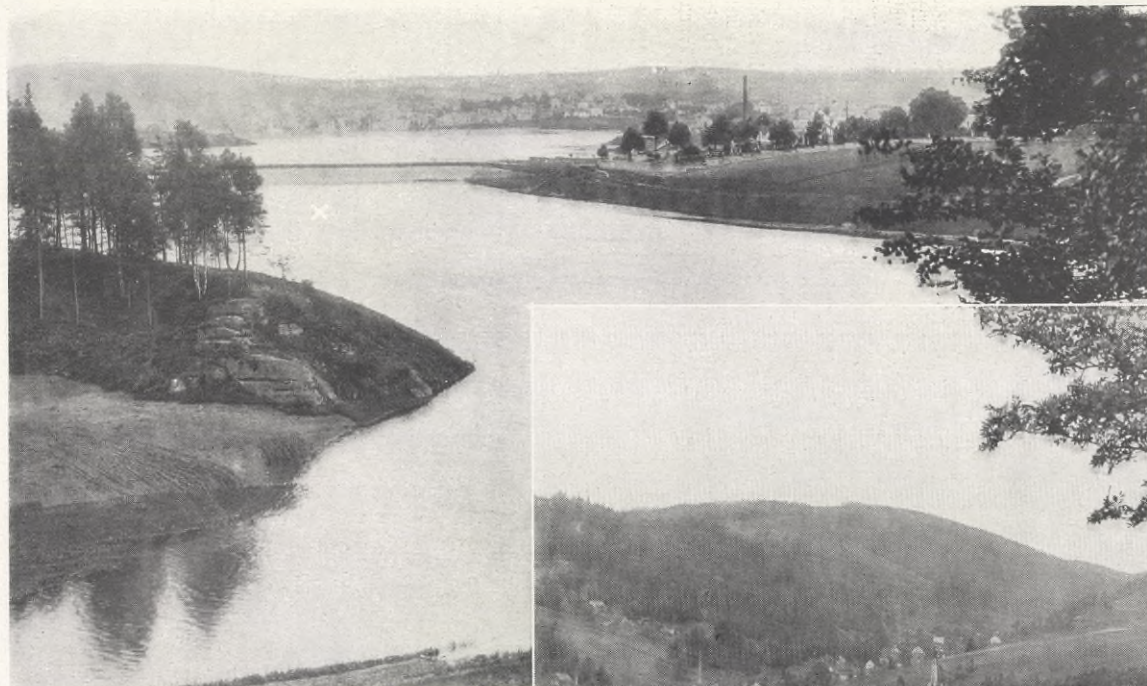
Hvar 8 Dags Nationalpristäflan.

Resultatet af H. 8. D:s af den svenska allmänheten med så lifligt intresse omfattade stora Nationalpristäflan tillkännagifves i föreliggande häftes omslag, sid. 18, där alltså pristagarne hafva att söka sina namn.

Första priset: Kr. 500 kontant

har tillfallit Brandmästaren A. W. Walldén, Lund.

ÖFVERSVÄMNINGSKATASTROFEN I BÖHMEN

DEN GENOMBRUTNA DALSPÄRRNINGEN (x) VID FLODEN WEISSE DESSE MED BYN GABLONZ I BAKGRUNDEN.

Vidstående bild:

BYN DESSENDORF som nästan fullständigt ödlades af de instörlande vattenmassorna. T. v. å bilden: Weisse Desse-dalen.

I Böhmen i närheten af gränsen mot Tyskland inträffade den 18 september en förödande öfversvämningskatastrof, hvilken utom de oöferskådliga materiella skador den vållade äfven kräde ett stort antal människolif. Af ännu icke känd anledning sprängdes nämnda dag den i närheten af byn Dessendorf anlagda dammbyggnaden vid floden Weisse Desse, hvarvid den uppdämda ofantliga vattenmassan med förödande våldsamt störtade ner i den nedanför liggande dalgången, ryckande med sig bonings-

hus, fabriksbyggnader, träd, broar och allt hvad som befann sig i dess väg. Dalspärningen vid Weisse Desse liksom den därmed samsmanbyggda dammen vid den närflytande floden Schwarze Desse hafva anlagts för att uppsamla det vatten, som vår och höst strömmar utför sluttningarne af Riesengebirge, och som, innan dalspärningen kom till stånd, förorsakade täta öfversvämningar. Den härjade trakten är känd utom för sin naturskönhet, hvilken gjort den till en omtyckt turistort, för sin blomstrande glasindustri.

Efter fotografier.

Källa: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre, Skåne-Öst.

BILD FRÅN ÖFVERSVÄMMNINGEN I BÖHMEN. Se föreg. sida.

VÄRLDSKRIGET.

Sista septemberveckan var händelserik, men krigsläget i det hela undgick ingen förändring. Intresset riktade sig på den *västra* krigsskådeplatsen. Här hade föregående vecka avslutats med en tre dagars orkanliknande kanonad på Sommeafsnittet. Den 25 gick det franska och engelska infanteriet till anfall. Målet för dessa operationer var närmast att komma åt de båda fästningarne *Combles* och *Thiepval*, där tyskarnes ställning var oerhördt stark. Hvad *Combles* beträffar var platsen så godt som afstängd genom de allierades framträngande på ömse sidor. Den 26 på aftonen var situationen den, att engelsmännen på sträckan *Combles—Martinpuich* avancerat till ett djup af en engelsk mil eröfrande byarne *Les Boeufs* och *Merval*; fransmännen hade på morgonen inträngt i

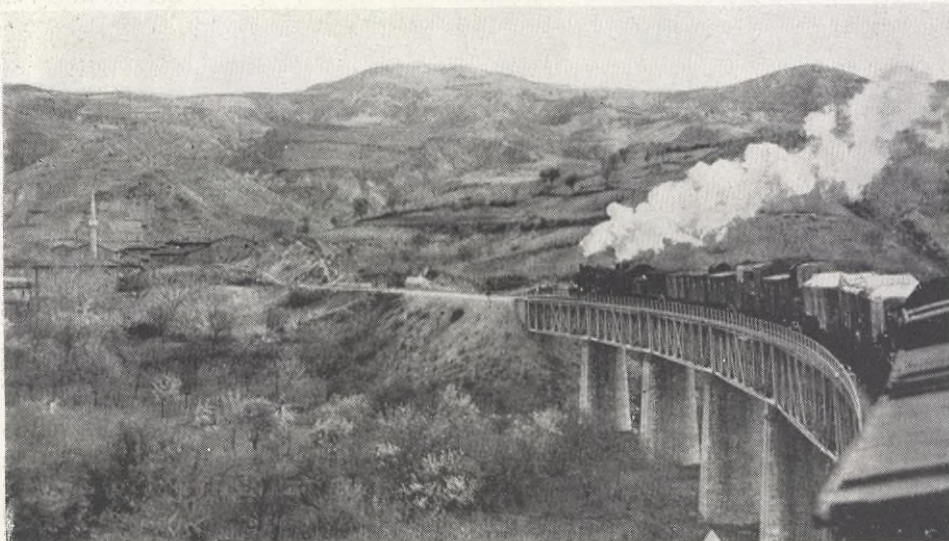
byn *Fregicourt*, öster om *Combles*; fransmän och engelsmän utkämpade härefter förbittrade strider med garnisonen i *Combles*; fästningen eröfrades, sedan besättningen tillintetgjordts eller gifvit sig fången, och samma dag bemäktigade sig engelsmännen det andra viktiga målet *Thiepval*. Under de följande dagarne utvidgade de allierade sin terräng ytterligare i riktning mot *Bapaume* och öster om *Combles*. C:a 3,000 tyska fångar

Efter fotografi.

Efter fotografi.

ETT AF DE NYA "KRIGSKÖKEN" från hvilka i en del tyska städer utportioneras en kraftig köttsoffa till lågt pris för den fattige befolkningen.

VERLDENS KOSTBARASTE JÄRNVÄG. EN BILD AF BAGDAD-BANAN nära Konia i Mindre Asien. Utan tvifvel ha de stora tyska intressena i dessa trakter å ena sidan och motintresset å ententes'dan i hög grad spelat in vid världskrigets tillkomst.

rapporterades efter de båda första kampdagarne. Den 29 rapporterade tyskarne en afmatning i slaget. Engelsmännen antecknade ytterligare en framgång norr om *Thiepval*, där en stark redukt eröfrades den 28.

I *Verdandi*-striktet hade
Forts. å sid. 30.

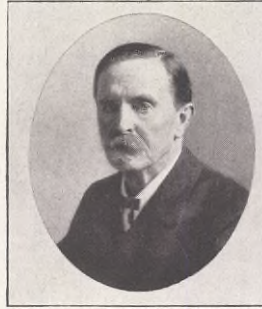
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

J. M. SJÖGREN.
Fil. jub.-år. F. d. Konstst.-not.
Lund. — 90 år 24 Sept.*

O. I. EDOFF.
Kontr.-prost. Kyrkoherde.
Klockrike. — 70 år 17 Sept.*

A. G. GÖTHE.
Intendent. — Stockholm,
70 år 5 Okt.*

A. A. PSILANDER.
Lektor. Fil. år. — Jönköping.
50 år 20 Sept.*

J. CASPAR.
Grosshandlande — Stockholm.
75 år 4 Okt.

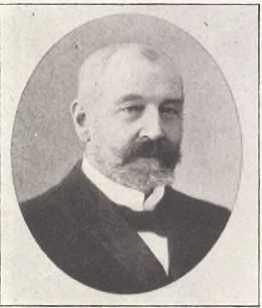
J. STENHOLM.
Bankdirektör — Gäfle.
65 år 30 Sept.*

J. E. BERG
Kamrer. — Stockholm.
60 år 20 Sept.*

G. B. V. GRÖNFORS.
Direktör — Stockholm.
55 år 27 Sept.*

O. G. DE MARÉ.
Bruksägare. — Kilstad.
65 år 1 Okt.*

Q. J. F. WIJNBLADH.
Öfverste. Öfverdirektör.
Stockholm. — 60 år 21 Sept.*

J. W. SPENS.
Grefve. Landssekreterare.
Jönköping. — 55 år 9 Okt.*

S. T. R. BOLLING.
Öfverste. — Karlskrona.
50 år 7 Okt.*

J. LANDIN
Handelskemist. — Stockholm.
55 år 28 Sept.*

H. F. LANGLET.
Öfverlärare. — Stockholm
50 år 26 Sept.*

S. A. J. LILJA.
Hofintendent. Stockholm.
50 år 8 Okt.*

K. FREUDENTHAL.
Tandläkare — Örebro.
50 år 17 Sept.*

* Data å sidan 30.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

J. P. NORDIN.
Trädgårsodlare. — Nyköping
90 år 16 Sept.*

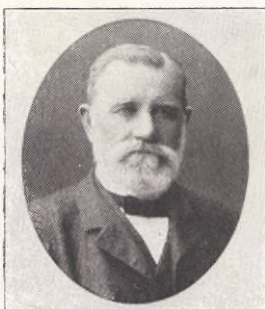
C. MÖLLERBERG.
Fruktodlare. — Ekestad.
75 år 25 Sept.*

C. O. NORELIUS.
Bergvästare. — Nora.
55 år 28 Sept.*

G. A. PETERSSON.
Bergsman. — Norberg.
60 år 24 Sept.*

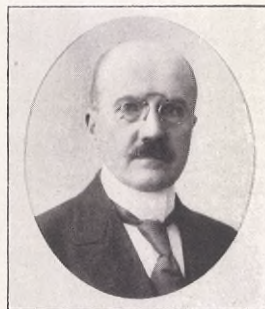
C. BUSCK.
Kont.-chef v. Almedahls fabr. a.-b
— Göteborg. 80 år 4 okt.

M. ANDERSON.
Grosshandlare. — Göteborg.
60 år 29 Sept.*

O. A. LIDÉN.
Direktör. — Torsby.
60 år 24 Sept.*

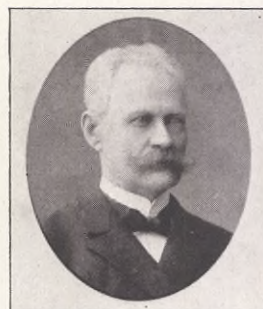
F. FORSSTRÖM.
Direktör. — Malmö.
50 år 15 Sept.

P. J. PETERSSON †.
Landsbrukare. — Gryteskog.
F. 23. † 22 Sept.*

C. A. HELLSTRAND †.
Ingenjör. — Stockholm.
F. 46. † 14 Sept.*

K. I. VON STAPELMOHR †.
Borgvästare. — Östersund.
F. 49. † 20 Sept.*

A. H. W. WESTIN †.
F. d. Rådman. — Göteborg.
F. 67. † 22 Sept.*

F. A. BARTHELSON †.
F. d. Kassör. — Stockholm.
F. 36. † 21 Sept.*

J. P. LUNDIN †.
F. d. Kronolänsman. — Vike-
botten. F. 48. † 6 Sept.*

A. LARSSON †.
Godsägare. — Wretaholm.
F. 53. † 2 Sept.*

C. A. WINDAHL †.
Rektor. Fil. d.r. — Göteborg.
F. 65. † 26 Sept.*

* Data á nästa sida.

JOHAN SJÖGREN. Stud.-ex. 44, fil. dr. 53, jub. dr. 03; konsistorie-aman 57, konsist-not 84-04. Stadfullmäktig i Lund 66-85, deraf v. ordf. eller ordf. 69-85; på sin tid landstingsman; Led. af Riksd. A. K. 90. Led. af styr. f. sparb i Lund 74, ordf. 76-86; led. af styr. f. Skån. brandförsäkr.-inr. o. Skån. ständ. brandstods-fören 09, ordf. 97-10. Sekr. i kyrkolagskomm 69-73.

OTTO EDOFF. Stud.-ex. 69, prestv. 76, kommun. i Skenninge 77, kyrkoh. i Klöckerke sedan 01, kontr.-prost 13. Under vist. i Skenninge ordf. i fattigv.-styr. o. drätselkomm. samt landstingsman. Ordf. i komm.-st. i Klöckerke sedan 04, landstingsman 06-09.

GEORG GÖTHE. Stud.-ex. 65, fil. dr. 75; e. o. aman v. Nat. mus. 73, ord. 80, förestånd. i mål o. skulpt. saml 81, intendent 12. I år i konsist.-ord v. konsthögsk. sedan 95, hed.-led. i Konstakad. 08. Led. af Djurs-holms skolstyr., af Letterstedtska fören-styr. Uig. Katalget o. taivelsam., konsth. o. a. uppsatser. Biografi. o. hellsid.-portr. årg. XV:25.

AUGUST PSILANDER. Stud.-ex. 85, fil. dr. 97, docent i astronomi v. Lunds univ. s. å. upprep. förordn. ss. observ. v. univ. observatorium 96-01; lektor i matematik o. fysik i Jönköping sedan 02. Led. af drätsel-kamm. i Jönk. 08-10, stadsfullm. sedan 09, led. af folkskolestyr. 11-12; inspekt. i Näs-sjö komm. mellanskola. Sakkunnig v. sammanräkn. af riksdags. landstingsmanna- o. stadsfullmäktigeval. Led. af komm.-kom-mittéer. Fört. vetenskapl. arb.

JONATHAN STENHOLM. Stud.-ex. 72, i Riksbank. tj. 78, verkst.-styr. led. v. kontoret i Gefle 98, från hvilken befatning afg. på 65-årsdagen. Kassa-förvalt. i Gestrl. formniss-fören. 01-16.

JOHN BFRG. Stud.-ex. 74, intr. efter univ.-studier i Postv. tjänst 79, aman v. Gen. poststyr. 82; i Postsparb. sedan 84 kamrer. o. sekr. der sedan 95.

GUSTAF GRÖNFORS. Anst. v. Skånes ensk. bank 82 kamrer i Skån. städ. brandstods-fören. i Lund 88, kam. er i Brand Victoria 99, ekon. om. direktör i tidn. a. b. Sverige sedan 1900. Kyrk. o. v. d. led. af kyrkoråd styr. led. i Sv. boktryck.-fören.

OTTO DE MARÉ. Genomg. landtbl.-skola o. senare landtbl.-elev t. 73; arend. egend. 75-14. Ordf. i IV distr. hästprem.-nmd.

OLOF WIJNBLADH. Afg.-ex. fr. Tekn. inst. 79, elev v. Stat. jernv. 79-81, konsult. ing. 81-86, löjtn. i V. o. V. byggn.-kären 87, tekn. bitr. i V. o. V. byggn. styr. 88-91, distr. ing. 92-98, distr.-chef 98-02, byrå-chef i V. o. V. byggn.-styr. 02, öfverdirektör o. chef där sedan 03 jäm-väl öfverste o. chef i V. o. V. byggn.-kären sedan s. å. Led. af krigs-vest. akad.

JACOB SPENS. Stud.-ex. 79, hoifr.-ex. 85, v. hfd. 88, landssekr. i Jönk. län sedan 01. Led. Riksd. F. K. sedan 09, led. af lagutsk.

SAM BOLLING. U-löjtn. v. Göta art.-reg. 88, löjtn. v. Karlskr. art.-kår 94, kapt. i Kustart. 01, stabschef där 02-07, kommandant å Elfsborgs fästn. 08, öfv. löjtn. s. å., öfverste o. chef f. Karlskr. kust art. reg. 14. Ordf. i komm. st. i Nya Varvet 11-14; på sin tid ordf. o. flottillchef i Göteborgs frivill. motorbåtsflott. Tj.-g. i Österrike Ungerns armé 14 t. krigets utbrott.

JOHN LANDIN. Afg.-ex. fr. Tekn. högsk. 83, tel.-ing. ex. 37. tf. hand-kemist i Stockholm 88, ord. sedan 91. Lär. v. teleg. verkets undervisn.-anst. 92-96, öfverlär. v. Tekn. sk. i Stockholm sedan 96. Inneh. kem. tekn. byrå.

FILIP LANGLT. Utg. fr. Tekn. högsk. 90, anst. h. Rob. Nobel på Gefå 90-93, prakt. stud. i För. Stat. 93-96, sekr. h. dr. Alfred Nobel 96-97. Anst. v. Tekn. högsk. sedan 97; nu ss. öfverlärare i geometr. konstr. inom byggn. yrkesskolan o. i mek. teknologi i afton- o. sönd. skolan. Har utg. tekn. handb. o. skrifvit. tekn. art. i fact.-o. dagspressen.

AXEL LJ. JA. Bokhandelsbitr. 82, reseomb. 91, hufvuddeleg. o. verkst. tj. i W. Silversparres nya graf. a. b. 93. Hofintendent 13.

KÅRE F. EUDENTHAL. Stud.-ex. 87, tandläk.-ex. 91, sedan hvilken tid prakt. i Örebro. Förestånd. re. f. militärtandklin. v. Svea trängkår o. för folkskolans tandklinik i Örebro. Fört. inom facklit.

JOHAN NORDIN. Folkskollär.-ex. 46, lär. 47-86, senare åren jemväl kloek. o. kantor. Ifrig. trädgårdslärare, inneh. Sv. trädg.-sällsk. silfver-medalj.

CARL MÖLLERBERG. Stud.-ex. 59, afg. fr. Alnarps landtbl.-inst. 62. banbrytare i fruktodlingen i Sverige. På sin tid komm.-ordf.

OSKAR NORELIUS. Afg. fr. Tekn. högsk. 88, assist. i teoret. mek. där 88-90, lär. i bergsmek. o. grumät. v. Filipstads bergskola 90-93, i mineral. geologi o. gruibr. v. Falu bergsskola 92-94; gruif. v. Gef. e.-Dala bergmäst.-distr. 93, v. Mellersta bergmäst. distr. 94-02, berg-mästare v. sistn. distr. sedan 02. På sin tid tillkallad sakkunnig i grufo- o. gruflagstift. -frågor; led. af malm-konmission. Ordf. i komm.-st. o. Nora hushållningsgille, led. af sjukhusstyr. Landstingsman.

F. ADOLF PETERS-ON. Eger o. beb. förädrnegården Klacken o. drif-ver. dess kalkstensbrott, jemte skogs- o. jordbruk. Led. af kyrkoråd, v. ordf. i skolråd, led. af fattigv.-styr., god. man i landmät. o. bergmästare-förätt. Led. af styr. f. Uplands ensk. banks aid.-kontor. På sin tid landstingsman.

MAGNUS ANDERSON. Inneh. firman Göteborgs gummibolag.

ALFRED LIDÉN. Inneh. Stora hotellet o. Turisthotellet Björniden i Torsby samt Turisthotellet Lillhem i Lekvattnet. Mångårig nitiskt ombud f. Turistfören.

PER JOHAN PETERS-ON †. Landtbl. å gården Grytskog. Tim-mele. På sin tid kommunalman. Fornminnesvän.

CARL AXEL HELLSTRAND †. Afg. fr. tekn. inst. o. var ledare af Ljusne mek. verkst. 75-80, der han senersk. egnade sig af tillf. å ång-spurt. o. brandsläckn.-redskap. Generalagent i Stockholm f. brand-o. lif-försäkr. a. b. Svea 82-12. Interresserad seglare o. synnerligen populär inom seglar- o. a. sportkretsar.

ISIDOR VON STAPELMOHR †. Stud.-ex. 68, hoifr.-ex. 72, v. hfd. 75, not v. rådstr. i Sundsvall 78, borgmästare i Östersund sedan 79. Lands-tingsman sedan 88, v. ordf. 09, ordf. sedan 10. Led. af Riksd. F. K. 91-99 o. 03-15, o. df. i bankoutsk.

ANDERS WESTIN †. Stud.-ex. 88, hoifr.-ex. 92; landskansl. i Göteborg- o. Boh.-län 1900, rådman i Strömstad 06-16, därnude rif. borgmästare. Omb.-man v. Göteborgs banks aid.-kontor samt kamrer v. sparb. i Strömstad.

FREDRIK BARTHELSON †. Stud.-ex. 60, e. o. kansl. h. Gen. post-styr. 67, kassör der 93-04. Interresserad forskare inom det personhist.-området, autografsamlare; vitterhetsdikare, bekant medarb. i tidskrifter. tidn. o. kalendrar.

PETTER LUNDIN †. Efter åtsk. förordn. ss. länsm. o. kr.-fogde kron-länsman i Nordmarks härad 76-15.

AUGUST LARSSON †. Eg. egend. Wretaholm v. Grenna. Mångårig ordf. i komm.-st., kyrkovård, led. af kyrko- o. skolråd; styr.-led. i hamn-bol., led. af läkarestyr.; ordf. i styr. f. hush.-gillet, led. af hushålln.-sällsk. förvalt. -utsk.

AUGUST WINDAHL †. Stud.-ex. 75, fil. dr. 87; profår i Lund 83, vik.-adj. i Karlskrona 86, vik. lektor i Malmö 87, ex. lär. v. Göteborg. reallärov. 87-94, adj. i tyska, eng. o. franska spr. där 94. Efter rektorsförordn. rektor v. Göteborgs östra realskola 02.

Forts. fr. sid. 27

VÄRLDSKRIGET.

operationerna sitt vanliga förlopp med häftiga artilleri och handgranatsstrider. Fransmännen rapporterade ett starkt tyskt anfall på östra Meusestranden den 28, som avvisades.

På den östra krigsskådeplatsen gingo ryssarne upphörligt i elden, koncentrerande sina ansträngningar vid Ludova (erkehäftig Karls front) och vid Manarov (prins Leopolds armé). Deras anfall ka-

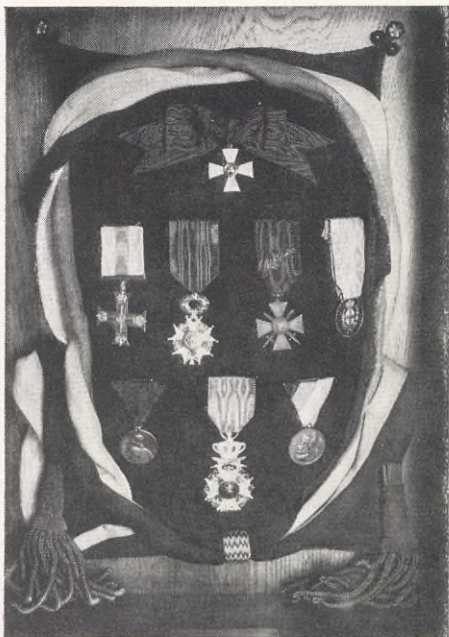
Forts. å sid. 32.

Fo. o. Sorb n, Södertälje.

GRUPPBILD FRÅN DET STORA POSTTJÄNSTEMANNAMÖTET I SÖDERTÄLJE. (Text å sid. 21)

Kl. i. K. Kem. A.-B. Bengt Silversparre, Sölm.-Gbg.

Efter fotografi
 DET GRANAT- OCH ORDENSHÖLJDA VERDUN.
 Ordensutmärkelser från Frankrike, England, Ryssland,
 Italien, Belgien, Serbien och Montenegro tilldelade staden
 Verdun för dess hjältemodiga försvar.

Anonyma förfrågningar eller meddelanden besvaras ej.
 H. B. D. har icke "Breflåda".

Efter fotografi
 MR ASQUITH, Englands premiärminister, besöker ett taget tyskt ammunitionsförråd vid västfronten.
 Bild: Bengt Sjöberg.

Efter fotografi

OMEDELBART EFTER INTAGANDET AF GUILLEMONT. Tyska krigsfångar.
 Bild: Kom. A.-H. Bengt Sjöberg, Sjöhm.

KRONPRINS WILHELM AF PREUSSEN VID VESTFRONTEN.

stades tillbaka, och på erkehärtig Karls front hade de förbundna en framgång vid *Korynitza*, där tidigare förlorad terräng återtogs och öfver 3,000 ryssar gjordes till fångar.

I *Siebenbürgen* fortsattes striderna. Tyskar och österrikare anföllo med framgång rumänerna vid *Hermannstadt*, under det rumänerna återeröfrade *Szurduk-Vulcan-passet* den 26. Den 29 rapporterade österrikarne, att rumänerna blifvit slagna söder om *Hermannstadt*.

Äfter fotografi.

GENERALFÄLTMARSKALKEN, PRINS LEOPOLD AF BAYERN VID OSTFRONTEN i samtal med general von *Fabeck*, en af arméledarne där.

INNEHÅLL: Stadsingeniör *Albert Lilienberg* (helsidesporträtt och biografi). — Den kungliga jagten — Från *Sofero*. — Per *Hällström* 50 år. — Eldsolyckan i *Karlsborg*. — Skjutolyckan i *Böden*. — Öfversvämmningen i *Böhmen*. — Bilder till dagskrönikan. — Världskriget. — Veckans porträttgalleri, m. m.

HERTIG ERNST AUGUST AF BRAUNSCHWEIG (närmast) OCH ARFSTORHERTIGEN AF OLDENBERG VID VESTFRONTEN. Hertigen af Braunschweig är som bekant kejsar *Wilhelms* mäg.

Ljerttryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller oavkortligt förbud.